

Amerikos Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis Entered as second class matter March 8, 1900, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1897

Nr. 40

PHILADELPHIA, PA., & New York City 1 D. SPALIŲ (OCTOBER) 1915 M.

Metai XV.

Smarkus mušiai apie Asmenę, Vilniaus, g. Vakaruose Anglai-Prancuzai nuveikė Vokiečius.

Turkai žudo armenus. Apie 500.000 žmonių išžudyta.

Maištai Maskvoje, Rusijoje.

Talkininkai piekia vokiečius. Praėjusią savaitę talkininkai vakarų fronte pradėjo drūtai suorganizuotą užpuolančią kampaniją prieš vokiečius. Prancūzų karės biuras praneša apie smarkias artilerijos ir pėstininkų atakas keliuose punktuose ant 300 angl. mylių fronto besitęsiančio nuo Saurės jurių iki Vogezų. Iš vokiečių ir prancūzų oficiojų raportų aiškiai matoma, jog talkininkai pradėjo generalią ataką ir kur vokiečiai girisai laimėjimais, tepajėgę jie vien priešus išstumti iš savo pozicijų, kurias jie buvo užėmę. Rankų mušiai ir artilerijos galetinės tebesiaučia įvairiose fronto punktuose.

Vokiečiai girisai kaikur atmušę ataką. Iš Berlyno raportuojama 25 d. rugsėjo, jog ant viso fronto talkininkai užatakavo su neapsakytai didele energija. Ypač atakos buvo smarkios rytus nuo Ypres tarpe kanal La Bassee ir Arras, taipgi Sampanijoj, nuo Proens iki Argonne.

Tarp gelžkelių Ypres, Roulers ir Commes anglai užatakavo anksti iš ryto. Jų bet ataką šiauriniame sparne vokiečiai atmušę rankų batalijoje prieš ir savo pozicijose. Toliaus jie atakuoja į šaurius ir pietryčius nuo Armentieres ir į šaurę nuo La Bassee kanalo.

Pereitą ketvokio vakarą kaip dabar tik sužinota prancūzai dasigavo į vokiečių apkasus netoli Souchez. Jie buvę paskui vėl atstumi palei tą vietą ir abiem Neuville šonais. Sampanijoj taipgi vokiečių kariuona daugelyje vietų tinkamai atsipriešinus prancūzų anūpuoliui. Atsitraukianti prancūzai daug nukentėję nuo vokiečių mašininių kanuolių ugnies.

Britai laimėjo iššaurę nuo Arras. Pasak prancūzų karės biuro paskelbimų. Ant Belgijos pakraščio jų batarjos padedant Anglijos laivynui bombardavo pasekingai vokiečių pozicijas Westende ir Middelkerke. Taipgi vakarus nuo Loos ir Huluch anglai sumušę vokiečius. Tarpe Somme ir Aisne eina įvairūs batalija torpedais ir bombomis Canny—sur—Matz skirsnyje. Prancūzų artilerija paplašinavo vokiečių amunicijos sandėlių apdrūntame name Beuvraignes.

Sampanijoj po atnaujinų ir žiauriai bombardacijai prancūzai pradėjo spausti vokiečių linijas tarpe Suippes ir Aisne. Vios priešakinės pozicijos užimta beveik ant viso užtakuoto fronto. Prancūzų tolynžanga nesiliauja.

Woevre ir Lorraine taipgi Vogezuose buvo artilerijos operacijos.

Nedėdienio 26 d. telegramos iš vakarų fronto praneša talkininkus laimėjus dideles batalijas Sampanijoj ir iššaurę nuo Arras. Štai koki raportą paduoda Londono telegramos 26 d. šio mėn. apie tuos laimėjimus.

Didė talkininkų užpuolanti kova, kuri prasidėjo vakar, pasekingai traukėsi šiandien ir šianakt prancūzai suvėžę 20.000 sveikų vokiečių karės belaisvių, paėmė duvidešimt mylių vokiečių apkasų—kaikur apie ant 2 mylių ploto—ir nugrobė 30 lauko kanuolių taipgi kitokios karo medžiagos.

Atakas davę prancūzams ir anglams pergales prasidėjo subatos ryte. Kelias savaites priešais ten siautė beamaž nerperstojantis bombardavimas iš didžiųjų kanuolių. Peritose savaitės galė jie juoba pasididino.

Prancūzai, kurie laimėjo svarbiausias pergales, vadovavo vyriausias atakas prieš vokiečius apie Perthes, Beausejour ir Surppes, Sampanijoj, kur praėjusi gruodžio mėnesį jie buvo atsikariavę gan didelius žemės plotus. Subatoje, tečiaus pašėlus artilerijos ugnis sugrąžino pran-

cūzams Sampanijoj ant 15 mylių fronto teritorijų po dvi ar pusantro mylių pločio. Tose batalijose jiems teko ir 12.000 vokiečių karės belaisvių.

Tos kovos didžiausia svarba tame, jog kiekvienas talkininkų atimtas žemės sieknis toje srityje silpnina vokiečių pozicijas aplinkui Verdun'a, iš kur jie gali būti priversti atsitraukti, jei prancūzai sugebės ir toliau stumtis pirmyn. Pastariejie taipgi atsikovojo iš priešų Souchez kapines ir miesta, į rytus nuo Labyrinth'o, Arras distrikt, kur šėlo smarkiausi mušiai nuo pradžios šio meto.

Pašėlusį kovą apie Dvinską. Londono telegramos 26 d. rugsėjo paskelbė, jog vokiečiai savo besimelkime ant Dvinsko buvo rusų sulaukyti nuo Dvinsko iki Pripečio pelkių, kaizerio armija sutiko atkaklią pasipriešinimą. Rygos srityje bombardavimas pasiašrino, vokiečiai čia naudoja nuodijandžius gazus. Pašėlus kovą įvyko ant viso fronto tarpe Dvinsko ir ežero Drisviaty. Čia vokiečių viesulingos artilerijos atakos vienk buvo rusų atmuštos, kaikurie apkasai atkartotinalėje iš vienu rankų į kitas. Nuo Asmenų iki Pripečių neišvykė jokių atmaūnų, pasikartoję nesvarbus mušiai Novo grodko ir Baranovičių distriktuose. Sulig paskiausių raportų netoli Logisijų vokiečių 41 korpusas nukentėjęs didelius nuostolius, kuomet jis traukėsi atgal betvarkėje, septyni apicioeriai ir 500 nesužeistų kareivių teko rusams nelaisviais.

Rusams taipgi pavykė nugalėti keliuose punktuose savo priešus Galicijoje.

Sunaikino 3 vokiečių korpusus (120.000 kareivių). London, 29 d. rugsėjo. Sąjungiečiams vis dar sekasi išstumti vokiečius iš anų drūtų pozicijų Artois ir Champagne apielinkėse. Artois apygardoje prancūzai atėmė nuo vokiečių labai svarbią poziciją—kanalą Nr. 140, nuo kurio viršūnės kanuolių šūviai kontroliuoja didelę apygardą ir daugybę kelių.

Vokiečių atakai atmušti prancūzams nuėjo per niek, vien dešimtys jų tūkstanių paliko beklaksą ant karės lauko. Prancūzai apskaito, jog kelių paskutinių dienų mušiuose jie išnaikinę 3 vokiečių korpusus—120.000 kareivių.

Anglams ir gi pasisekė atakai ant vokiečių drūčiausiai apginkluotų tranšėjų. Anglai kaikuriuose vietose atėmė nuo vokiečių net 3-iają jų apkasimų eilę. Anglai pašmė labai svarbų strategikiai Loos miestelį. Vokiečiai iš paskutiniųjų gynė šią vietą, pasilėpę su kulkosvaizdžiais net namu sklepuose. Anglų kariaviams prisiejo atakuoti vokiečius kiekviename name ir jie ejo ant vokiečių kulkos vaizdžių su granatomis rankose ir su anų pagelba išmušę vokiečius.

Sitose kovose žuvo daug ir anglų irgi prancūzų kareivių.

Prancūzų prezidentas iš džiaugsmo dėl šitų pergalių mušė telegramą savo šalies apgynėjų, pasveikindamas anuos didvyriais, parodžiusiais, kad jie galingsai už giriamus iki šiol vokiečius.

Vokiečių kaizeris dėl šitų savo karūnėnės nepasiekimų balsiai įtūzo ir atstatė nuo urėdo 2 jenerolus.

Kaizerio vyriausias sūnus laike tu varzytinį mėgino pagelbti savikišiams, darydamas kuosmarkiausius atakus iš Argonne miškų, bet prancūzai atmušę kiekvieną ataką.

(Taša žinių iš karės ant 4 puslapio).

J. M. Vyskupas Mundelein.

Lietuvių Federacijos Kongresą palaimino J. M. Vyskupas Mundelein.

Brooklyne šią savaitę per 3 dienas, pradėdant ano utarnyko buvo Federacijos Kongresas. Pamaldos buvo Karalienės Aniuolių bažnyčioje. Sv. Misias laikė Federacijos prezidentas kun. J. Misius, pamokėlą lietuviškai pasakė kun. Kemėšis, o Jo M. vyskupas J. Mundelein davė palaiminimą ir kalbėjo angliškai. Vyskupas išreiškė savo džiaugsmą, jog galis pasveikinti Lietuvių delegatus bažnyčioje, kurios klebonu jis buvęs ir kurią jis atpirkęs nuo jankių metodistų, ragino visus lietuvius prie darbo suvienytais įjiegomis, paėmus kunigus už vadovus. Lietuviai taip igali po jungu buvę, Dieve duok, galėsia įgyti laisvę savo kalbos ir tikėjimo, savo žemės laisvę, bet to dalyko igizijumui tur visi įtempti savo suvienyntas įjegas.

Po pamaldų Jo M. vyskupas sveikinosi su visais delegatais ir parapijiečiais, suteikdamas kiekvienam savo palaiminimą.

Kongreso sesijas atidarė Kun. J. Misius, prezidentas, Panelės Sv. Apreiškimo mokyklos salėje.

Kongresan pribuvo šie kunigai: J. Ambotas iš Hartford, A. Milukas, S. Remeka, N. Petkus, P. Sukis iš New York, M. Pankauskas iš Bridgeport, B. Zindzius iš Elizabeth, P. Jakštis iš Harrison, J. Dobužinskas iš Newarko, Svagzdys iš Patterson, J. Kaulakis iš Philadelphia, F. Kemėšis iš Bostono, J. Misius iš Ellsworth, Supšinskas iš Wilkes Barre, Valaitis iš Shamokin, keli vargoninkai ir keiliolika delegatų pasaulinių.

Referatus skaitė kun. A. Milukas apie mūsų spaudos stipnumo priežastis, kun. N. Petkus apie vargoninkus ir klebonus, ir kun. F. Kemėšis apie Kolegijos reikalingumą ir katalikų laikraščio agenturas.

Tarp nutarimų pažymėtini: Lietuviai katalikai ir anų parapijos ir draugijos privalo šelpti, spaudos darbus duodami ir pagarsinimus užpirkadmi, vien katalikiškus laikraščius.

Katalikiški laikraščiai sudarysį savo sąjungą. (Tą sąjungą tarpe Kongreso sesijų sudaryta iš 10 laikraščių: „Žvaigždės“, „Darbininko“, „Draugo“, „Tikybės ir Doros“, „Sviesos“, „Pažangos“, „Tautos Ryto“, „Mokslieivio“, „Vyčio“ ir išeisiančių tuoj „Pittsburgo Žinių“.)

Paremta Kunigų Sąjungos užmanymas rūpintis apie gavimą lietuviško vyskupo Amerikoje. Paskirta komisija tame reikale rašyti memorijalą į šventą Tėvą, ir rengti antrą memorijalą nuo visų Amerikos lietuvių.

(Taša ant 4-čio pusl.)

J. GERUTIS.

Garbenio Nuomones.

(Antra dalis. Šv. Kazimiero Draugijos išleidimas.)

(Tasa.)

— Geradėjau, tuodu akmeniu taip kalbasi kaip kaiku-rie mano pažįstami.

— Taip tikrai, brangus giminaiti, ir tiek vertės teturi jų kalba. Jie geriau padarytu sakę: „Kiekvienas daro tai, ką gali. Rožės kerai ir aš abu negaliva padaryti daugia vienas kita.“ Tai tos kibėlės raktas yra paskutinis žodis stebuklo paslapties. Ale, jei sau linki, kalbėsiva toliau?

— Kodėl nelinkėjęs, prašau kalbėti.

— Neišėkiva iš Tamstos daržo. Kuomet akmuo ruošias žiūrėti rožės kera, rožės kera ruošias žiūrėti Tamstos šuni, bebėginėjanti takais šen ir ten lyg, sakytumei, butu daržo savininkas „Aurel“ šaukia viena rožė kitai rožei: „Stebuklas! Va, sutvėrimas, kurs gali krutėti, gali bėgioti savomis pėkomis. Aš niekadus negalėčiau tu padaryti“. — „Cyt kvais“, taria kita rožė, „čia nėra jokio stebuklo! Ko tu ne gali padaryti, niekas kitas irgi nepada-ri. Ar esi jau rožės bebėginėjanti po daržą lyg nuomininkes? — „Ne“. — „Taigi, tu niekadus neregėsi šnų begiojančių“. — „Ale tik ką regėjau“. — „Užsimerk ir daugiau neregėsi“. Kurios rožės čia bus tiesa: pirmosios, ar antrosios?

— Pirmosios. Ji gerai numano, jog kiekvienas daro tai, ką gali padaryti, ir jog atstovas gyvulių karalystės kurkas gali daugiau už angalį atstovą.

— Puikiai. Ale Tamstos šuo, jei jis galėtų suprasti ką Tamsta dirbi, kaip antai skaitai kniugą, kaip rašai gramatą, kaip uždarai šaudyklę, kaip maišai vaistus ligoniui ir t. t., ar tai jis nesakytu, jog tai yra stebuklas?

— Ne tik sakytu, bet imtu dar staigti nusigandę, nes visi tie darbai niekai nesutildintų jo galvoje.

— Gerai. Ale kuomet taksiukas žiuri į Tamstos elgėsi kaipio į prajovą, atbėga paukštūnis ir ima barti taksiuką. Sako: „Tu neįėja! Dar tikėsi tu man į stebuklus! Nėra stebuklų! Niekas negali padaryti to, ko tu negali“. — „Kad aš regėjau“, atsako taksiukas. „Galvėjau užsimerk ir tu daugiau neregėsi stebuklų!“ Ar paukštūnis turėjo teisę panašiai kalbėti?

— Iškur turėjęs, neturėjo. Jis užmiršo, jog „kiekviensas daro tai, ką gali.“

— Dabar brangus giminaiti, priėjova prie pat opiojo punkto, prie paskutinio žingsnio. Kol ji peržengsiva, sutraukiva kruvon ką esiva kalbėjusiu. Augalas gali tai, ko negali akmuo. Gyvulus gali tai, ko negali augalas, žmogus gali tai, ko negali gyvulus. Tai va, kame atsiderėva. Bet ar galime čia apsisioti? Ar už žmogų nebėra jau nieko prakilnesnio?

— Tarpū regimų esybū nebėra. Bet yra dar esybės neregimos.

— Inspėjai. Tai aniolas ir Dievas. Tas pats įstatas yra ir čia. Aniolas gali tai, ko negali žmogus. Dievas gali tai, ko negali aniolas. Aiškūs daiktas, kuomet žmogus išvyta tokiems daiktams besidarant, kokių jis negali padaryti, jis stebias, galva kraipo, šaukia: tai stebuklas! Lygiai kaip anas akmuo pamatęs rožę bežydint, kaip rožė išvydusi šunį bebėgiant, kaip šuo paregėjęs žmogų be-rašant, beskaitant, — žmogus paregėjęs ligonį aniolas išgydya, numirėli Dievo prikelta, turi teisę stebėties, kraipyti, ale ne stebukla ginotyti. Žmogus privalo taipogi pasakyti: Kiekvienas daro tai, ką gali. Aš galiu pa-daryti tokius daiktus, kokių negali padaryti žemesnieji sutvėrimai už mane. Bet man besant žemesniam už aniolas ir uz Dieva, aiškūs daiktas, jog jie padarys tai, ko aš nebegaliu padaryti.

— Bet taip saprotaujant pavirs stebuklas į paprastą (naturali) daiktą?

— Prašau klausyties! Rašyti yra paprastas daiktas Tamstai, bet nepaprastas (viršprigimtas) Tamstos šuniui, t. y. užviršauja jo gamtos įtegas. Taippat išgydyti ligonį bėregint, umai, yra aniolui paprastas daiktas, ale nepa-prastas Tamstai. Prikelimas iš numirusių yra nepapras-tas daiktas aniolui, o paprastas Dievi.

— Vadinas, Dievas gali daryti stebuklus, Geradėjas aiškiai priparodė. Nebėra ginčų šime punkte. Bet...

— Kol atsakysiu ant Tamstos bet, leisik man pasakyti mažą pasakėlę.

Ligonis ir du daktarus.

Tulas ligonis susirgo prietvaru. Prie jo lovos stovėjo du daktaru, vienas daktaras—žmogus, kitas daktaras—Dievas. Daktaras—žmogus tarė: — Aš galiu išgydyti šitą ligonį.

— Aš galiu išgydyti šitą ligonį, tare taipogi daktaras—Dievas.

Daktaras—Žmogus padavė ligoniui ricinos porciją—ink, sako, ir busi sveikas.

— Bet daktaras—Dievas nedavė nieko, vienok sako:— Išgyki!

— Ligonis buvo pirmėivis dvasia, nors silpno kunc. Ir jis atsaik daktarui—Dievi; — Tu, Dieve negali išgydyti manęs, nes neturi rankose ricinos.

Daktaras—Dievas atsaikė:

— Ricina gydo nuo prietvaros tik dėlto, kad aš taip noriu. Jei daktaras—Žmogus prasimanė tą vaistą prie-

tvarai prašalinti, tai tik vien dėlto, kad aš suteikiau ricinai tą privalumą?

Ligonis tarė:

— Viešpatie, jei nori gali mane išgydyti.

Daktaras—Dievas tarė:

— Aš noriu, buk sveikas.

Daktaras—žmogus parsidėšė savo riciną namon.

4 SKYRIUS.

Tolesnis pašnekesys.

Mano garbus priešas toliau taip kalbėjo.

— Geradėjau! Suprantu, kad stebuklas nėra didesni-uz Dievo galybė. Daktaras—Dievas, suteikęs ricinai spės-ką gydyti žmogų nuo prietvaros, nereikalauja žuoti tą vaistą ligoniui, kad paluosotų jo pilvą nuo sunkenybės. Tai jau yra gan aišku. Bet...

— Dejai pas Tamstą vis atsiranda tas b e t.

— Taip. Bet Dievas yra ne vien visagalis, ale yra ir nesimainas, yra išmintingas. Benesipriešina stebuklas benkiek tiems Dievo privalumams? Žmogus ne viską gali padaryti, ko nori, o Dievas ne viską nori, ką gali. Dievas gali daryti stebuklus, tai tiesa. Bet ar, nori daryti? Ir jei nori, tai kasgi bus su Jo nesimainomumu.

— Prisiekiau, kad niekas nesimainomumo neatims iš Dievo.

— Ale begu tik Geradėjas neginoti tu nesimainomumą? Dievas neprivalo mainyties. Jei, sakysime, Dievas kartą norėjo, idant bet koks daiktas išmestas augstyn kristų žemėn, tai negali nenorėti, kad butų kitaip.

— Tai yra sunkumo įstatas.

— Taip, sunkumo įstatas ir Dievo norėtas, ar ne tiesa? — Didelė tiesa!

— Jei tada Dievas norėjo, kad daiktai pulstų žemėn, ar tai nebutų Jo valios atsimainymas sugrąžinus upę atgal iškur ji prasidėjo? Juk už pės pradžia visuomet stovi augščiau už taką. Ta dieną, kuomet girdžiū Jordano vandenis sustojus ir atitvinus užpakalin, aš sakau: „Dievas permainė savo norą, iškreipė savo valią. Dievas nebėra nesimainas!“

— Mano prieteli! begu taip? Paimkime bykokį kara-lystės įstatą. Punktas pirmas rašo apskritai. Punktas antras ir kiti po jo aiškina atsitikimus, kuomet ir kame nereikia pritaikinti apskrito principo. Įstatas yra pa-rašytas lyg kad glėbiu, up apskritomis taisyklėmis, tik pasišaukus antrą ir tolesnius jo punktus, pasaugojame, kad beseara nemaž išimtinių. Ar Tamsta čia pasakytu-mė įstatų leidėja pati nežinojus, ką daro? Ar kaltintu-me ji, buk jis yra permėnilis, atsimėnilis, nevienodas, pasvirėlis ir panašiai kitaip?

— Tai jau nekaltindū, nes taisyklė ir išimtinė viekas buvo norėta tuo pačiu žygiu.

— Puikiai. Tai ta pati ir yra, ką Dievas padarė. Tą dieną, kuomet jis išleido sunkumo įstatą, jis taip jį pa-rašė:

P u n k t a s I. Daiktai niekienu nekludomi kris iš augšto žemyn.

P u n k t a s II. Kaipio išimtinė, tokiuose metuose ir tokią dieną Jordano vanduo sustos plaukės įtakos linkon.

Dievas viską regėjo nuo amžių, viską norėjo, viską nuatė iškart. Parasė punktą I, kurs talpina savyje apskritas taisykles. Parasė punktą II, kurs imti apie iš-imtinę. Ir gal yra da parašytas punktą III, kuriam, rasi, yra lemta išspildyti už kaž-kieki šimtmečių vel kaipio stebuklui. Tiesa pasakius, aš nelabai ir žinau, begu punk-tas II yra išimtinė punkto I?

— Ką Geradėjas kalbė? Ar tai ne išimtinė iš sunkumo įstatu, jei Jordanas sustojo tekėjęs?

— Nežinau. Pažiuresime. Prašau paimti popierio skiautę ir sviesti ją augstyn taip, kad niekur neužklintu. Nu, sakysime, skiaute nuskrido. Dabar galvokime. Buk skiaute aplenkė sunkumo įstatą, nebekrinta žemyn — kaip tai reikėtų — ale vis kelias augstyn ir augstyn.

— Tai iš mano malonės, aš ją sviedžiau.

— Ar tai sviesdamas oran popierglį Tamsta aukludėi Dievo neatsimainomumą, ar gal bent pasipriešinai tam neatsimainomumui?

— Anaipol! nei vieno, nei kito nepadariau. Grižkime prie skiautės. Sunkumo įstatas nori, idant by koks daiktas — kaip ta popierio skiaute — išlėkęs augstyn kristų vėl žemyn. Aš nesėpė ji paleisti, jis ir begulis ant žė-mes. Ale mano sviestas daiktas augstyn skrenda ne sa-vaimei, tik skrenda pasidavęs mano valiai, mano asmeni-škam įtegiui. Nors aš jį metu oran, visgi nekludau sunku-mo įstatu, visgi Geradėjaus punktą I palieka: „Kiekvie-nas daiktas nekludytas krinta iš augšto žemyn“. Aš ne-sakriandžiū tu įstatu, aš tik darau vieną daiktą, nepalieku daikto jam pačiam. Vadinas, aš niekuo nesukludžiau valios įstatu. Dievo neatmainomumu.

— Labai puikiai mano prieteli! Ką Tamsta tik ką pa-darėi su popierio skiaute, Dievas ta pati padarė su Jorda-no pirm kelių tukstančių metų. Dievas jį paėmė savo rankom ir sviedė augstyn šaltinių linkon. Ir lygiai kaip ir Tamsta nesukludytas sunkumo įstatu galėjo pasakytu: „Bykoks daiktas paliktas sau pačiam, kris išaugšto žė-myn“. Tik pridėjo: Jordano aš nepaliekau sau pačiam.

— Tamstos tiesa, Geradėjau. Aš regiu, Dievą galint daryti stebuklus, neišsižadėjęs savo neatmainomumu,

Bet prašau sutikti, jog tokios gamtos įstatų išimtinės mums yra keistos. Kaip čia mes begalime tikėti į pasau-lio teises, jei vienur ir kitur jos kartais išskrypsta? Tuo budu visi mūsų spejimai gali niekais nueiti, visi išroka-vimai gali apgauti, visi mūsų užmoniai gali neivykti. Ka-dangi Dievas yra išmintingas, begu jis panorėtu pasi-naudoti savo galybe vien tik dėlto, kad mes liktumėm bevypsa — o rasi ir bedėjoja? Butų tai žmonijos pa-juoka.

(Toliaus bus.)

Ištrauka iš N. I Tilžeje einančio savait-raščio „Dabartis“.

CIVILINIS LIETUVOS VALDYMAS.

Užimtoj Kauno gubernijoje Vokiečiai išties civilinį Lietuvos valdymą pagal buvusius Rusų apskritys: Tel-šiai, Šauliai, Raseiniai, ir Kaunas. Civilinis valdymas tu-ri tą uždavinį, kad atitaisyti ramumą ir suteikti užim-tuose kraštuose gyventojams sargybą bei pagalbą, kad patarimu ir dabar jiems dar padėti ir tai karo padarytas blėdis kiek galint pašalinti.

Civilinis valdžios vadas, kunigaikštis Prancas Juo-zapas von Isenburg-Birstein, turi savo darbuotėj tuom tarpe Tilžeje. Kaip vietiniai valdininkai veikia apskrício viršininkai. Tuom tarp apskrício valdymas yra paves-tas žiems ponams: valdžios patarėjas ritmeistras Mol Kre-tingos apskrityje, majoras Spielburg Viežaičiuose; rit-meistras von Schierstadt Plungeje; valdžios patarėjas hauptmans von Pauly Sėduose; valdžios patarėjas hauptmans von Rautenburg-Garczynik Telšiuose; ritmeis-tras Lutta Naujamiestyje; valdžios patarėjas hauptmans von Hake Sileliuose; valdžios asesorius oberleutnantas Dryander Varniuose; valdžios asesorius leutnantas gra-fs Matsushka Kelmėje; valdžios asesorius von Devitz Tri-kiuose; valdžios patarėjas hauptmans von Morenhoffen Saukėnuose; hauptmans Voigtel Tauragėje, oberleu-tnantas von Wakorf Raseiniuose. Rietavoj pirmininkas tuom tarpu dar nepaskirtas.

Po viršininko pareina žandarai, kurie atlieka policiją apskrčiuose ir vaiko darbus kaimuose, kur senieji kaimo valdininkai yra pabėgę arba šiaip nebereikal. Aparimui svarbesniųjų reikalų įtaisė ipatishėdas pasikalbėjimo valan-das.

Mūsų tautiečiams tegalime juų pačiu labu dėl patarti, kad geidimais ir pasiguodimais atvirai kreiptis į Vokie-čių valdininkus ir Vokiečių parinktiems valdinin-kas nesipriešintu. Tokiu budu tik tegali įvykti naudin-gas sugyvenimas bei darbas. Vokiečiai nori regimai Lie-tuvos gyventojų ūkiškios reikalus pažinti ir jiems padėti. „Dabartis.“

Iš Londono.

Sekmadienį 29 d. Rugpjūčiuo mūsų bažnytelėje laikė jaunas kunigas B. Andruska primiciją.

Jezuitų viepuolį kun. B. Andruską bažnyčioj įvedė mūsų kunigas K. Matulaitis, ir 12 mergaičių su baltais rū-bais apsisitaisiusių su gelėmis rankose.

Naujam kunigui Jezuitui B. Andruskai prie šv. mišių patarnavo mūsų klebonas K. Matulaitis, kunigas A. Svei-trys iš Skotijos ir kunigas Stepanavičius iš Sveicarijos.

Zmonių buvo prisirinkę pilna bažnyčia, tai retas at-sitikimas. Per mišias kun. A. Sveistrys pasakė puikų pa-mokslą. Pamaldoms pasibaigus jaunas kunigas apaudė žmonėms galvas.

Kunigas Jezuitas B. Andruska yra esą, 12 metų kaip Lietuvą apleidęs ir ejęs mokslą užrubežy. Per tą laiką negirdėjęs savo mylimos prigimtos kalbos. Tečiaus visgi jos nepamiršęs.

Kun. B. Andruska paskutiniai laikais ejęs mokslą Anglijoj ir dabar čia nekuriam laikui apsiliksias; kokioj vietoj, man nežinoma.

Geros kloties jaunam Knuigėliui. J. N. Kal.—tis.

Pasoklimas.

Pirmapras Signalas.

Skausmas yra paprastai pirmasai signalas, atkreipian-tis mūsų atydą į kokią nors netvarką mūsų kuno veiki-me. Kas nors negera, ir skubi pagelba yra reikalinga. Kaipio pirmą pagelbą tokiuose atsitikimuose, ypač skilvio ir vidurių netvarkose, mes norime patarti Trinerio Ame-rikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Ištikrujų daugumoje atsitikimų jisai yra ne tik tiktai puiki pirmą pagelba, bet ir visa reikalingoji pagelba. Jisai veikia išvalo kūną, tuom dažnai prasiūndamas ligos priežastį. Jisai taipgi sustip-rina visą organizmą. Tai paprastai yra visa, ko staigai susirgusi ypata reikalauja. Jisai pasekmingai pergali ape-tito netekimą, palisima ir silpnumą, užkietėjimą, skaus-mą ir dieglius. Kaina \$1.00 Aptiekose. Jos. Triner, Ma-nufacturer, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago.

Reumatizmo ir neuralgijos skausmų palengvinimui vartokite Triner's Limentiną. Kaina 25 ir 50c., su pačto apmokėjimu 35 ir 60 c.

VILIAUS II LAISKAS IR SENUSSA — VIENA IS AFRIKOS SULTONU. GRUMOJANTIS ISLAMO PRIESAMS.

„Garbė augščiausiam Dievui. Vilius Kaizeris, Karlomano sūnus, Allako pasiuntinys, Islamo globėjas, Sveisiaisiam Senusų valdonui.

Męs maldaujame Viešpaties duoti laimą Tavai kariumenei. Didžiausias Mūsų pageidavimas kad Tavieji narsūs kareiviai išvytų netikėlius (t. y. italus) iš žemės kuri yra tikinčiųjų nuosavybe. Todėl siūsim Tau ginklą, pinigų ir prityrusių vadų. Mūsų bendrieji priešai—kad juos Allakas išnaikytų alei vieną — bėgs išsigandę Taves. Amen. Vilius.”

Taip garsina Viliaus laiška, kuri sugriebė prancūzai, smėmę ties Tripoli, garlaivi su Karolio Didžiojo sūnum pasiuntiniu į Sultoną. Garlaivyje šalip Viliaus dovanų Sultonui prancūzų rasta dar 100.000 markių pinigais. Laiškas parašytas arabų kalboje „Anot suimtųjų panašus laiškas nusiusta Viliaus ir i Morokos Sultoną. Klausimas, ar tai galutinė Viliaus puikybė ar kvailystė? K. Pr.—

NAUJAS LAIKRAŠTIS

Nuo pradžios rugsėjo mėnesio 1915 metų, Bostone pradės eiti kas antra diena naujas darbininkų laikraštis

„DARBININKAS“

„DARBININKA“ leis Lietuvių darbininkų Sąjunga. „DARBININKAS“ bus pašvestas visų pirma lietuvių darbininkų reikalams.

„DARBININKUI“ rūpės ir mūsų visuomenės ir politikos reikalai.

„DARBININKAS“ eis tautiškoje — katalikiškoje dvasioje.

„DARBININKA“ redaguos kun. F. Kemešis, Jonas Karosas ir Uršulė Jokubauskaitė.

„DARBININKO“ kaina metams 3.00, pusei metų \$150, trims mėnesiams 75c. Užsisakantiems nuo rugsėjo pradžios iki naujų metų \$1.00.

„Darbininko“ ir L. D. S. Centro adresas:

„DARBININKAS“

242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

Pranešimas.

Pranešu gerb. visuomenei, kad nuo 1 d. spalio mėnesio pradės eiti vienatinis Amerikoj juokų ir satyros mėnesinis laikraštis „Amerikos Pranašas“, kuris neužgaus nei kataliko, nei ciciliko, nei tautininko, bet visiems vienodai pranašaus ir visus juokins. Tuojaus reikalingi agentai, kurie nuo kiekvieno dolerio gaus 25 centus, o kas suras daugiau metinių prenumeratorių, tai nuo kiekvieno 100 prenumeratorių gaus \$5.00 dovanų.

„Amerikos Pranašas“ prekiaus i metus 1 doleris. Tuojaus meldžiame siųsti korespondencijas ir prenumeras tas. Kas prisigę savo adresa, pirmą No. gaus veitui.

Su pagarba

ONA YANUSYTE, leideja, ir
T. YANUSAS, redaktorius.

Box 576, Forest City, Pa.

DOVANOS!

DOVANOS!

Dabartiniam sunkiam laike, kada visi bėdavoja su grašiu, mes, „Zvaigždės“ platintojai, sumanėme sumažinti savo pelną ir duosime kiekvienam, kuris užsimokės prenumeratą už „Zvaigždę“ už 1 metus laiko (\$2.00)

DOVANŲ

AUKSUOTA (Gold Rolled)

Brangų Akmenų Ražančių

Prie kurio yra ŠKAPLIERIU MEDALIKAS

Kas nori, kad pačtu i jo namus būtų pasiųsta tos PUIKIOS DOVANOS, prie 2 dol. privalo dar pridėti 15 centų persiuntimo kaštams.

Tas dovanas galima gauti „Zvaigždės“ ofisuose:

3654 RICHMOND ST. PHILADELPHIA, PA.
ir
416 HOOPER ST. BROOKLYN, N. Y.

Taipogi pas mūsų keliaujančių agentą, P. P. Mikalaus, 248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

Geriausi 5c. Plain-End Cigaretai Amerikoje

Parduodami visų pardavėjų visur.

Fountain Plunksna su kabiluku, sukainė, gvarantuota 14K.
Dykal už 75 čielus Kuponus arba Pakelių Priešakius.

Už 125 K u p o- nus ar- ba Pak- elių Prie- šakius.

Gvarantuota i metams per America Clock Co.

Sigakite kuponus laikuose ne (par- cel post) arba ex- presu apmokėtai, pas

ZIRA DEPARTMENT
95 First St.
Jersey City, N. J.

Kišeninis Peilis. 2 Geležtes.
Dykal už 60 čielų Kuponų arba Pakelių Priešakių.

(Ši dovana bus duodama iki Dec. 31, 1915)

Nukankinimas šv. Stepono, pirmo kankinio.

Artistiškas Lietuvio F. R. Bogdano paveikslas.

Nužudymas pirmo kankinio šv. Stepono

formate 16 colių augščio, 20 colių pločio, fotografiškai rusvu sepio procesu atliktas
DIDELIUOSE AUKSINIUOSE REMUOSE.

Galima ingyti tik už 3 dolerius (\$3.50 ant išmokėsčio)

Mažas pelnas bus sunaudotas labdarybei (vykinimui kun. Gimžausko stipendijos prie „Ziburio“ mergaičių gimnazijos Marijampolėje ir šv. Kazimiero stipendijos prie Brooklyno vyskupijos klasiškos gimnazijos — Petit Seminaire.

Parsiduoda:

„ZVAIGZDES“ REDAKCIJOJE, 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.
ir
416 Hooper St., Brooklyn N. Y.

PAS J. BERNATAVICIU, Perry Ave, Maspeth, L. I., N. Y.

K. GALCIU, Greenpoint Ave., Long Island City, L. I., N. Y. teipgi

Long Island'o Salos miestų (Sag Harbor, Greenpoint) lietuviai gali gaut tą pa- veikslą pas p. p. Jos. Mineiką, ri Kost. Bartašiu.

Keliaujančių pardavinėtoju, turinčiu anrašto igaliojimą nuo kun. A. Miluko yra p. P. MIKA- LAUSKAS iš So. Boston, Mass.

Žinios iš Europos kares.

(Tąsa nuo 1 pusl.)

Maifatai Maskvoje. Petrogradas, 29 rugsėjo. Maskvoje pakilo maištai, kuriuos malšinama policija užmušė kelis žmones. Maskvos policijos prefektas iškabino perspėjimus, kad žmonės neitų kuopas ir jokiu būdu nedarytų maisto, patys savo gyvastį ir sveikatą saugodami. Gyventojai klausą policijos įsakymų ir Maskvoje viskas ramu.

Amunicijos dirbtuvėje eksplozija užmušė 242. Stockholm, 29 rugsėjo. Dogens Nayerter, švedų laikraštis paduoda žinią, jog Wittenberge, Prūsijoje, įvyko baisi eksplozija amunicijos dirbtuvėje, užmušus 242 žmones-darbininkus. Prūsų valdžia kiek galėdama slėpė tą nelaimę.

Armenų moters bėga su kūdikiais nuo turkų. Paskesnių dienų Londono telegramas praneša, jog nekuriems asmenims pasisekė ištrukti iš Bitlis ir Muš distriktų per turkų eiles ir atvargęsnes vietas, rusų kariuomenę užimtas Užkaukazijos fronte. Kai kurie tu pagėgėlių pasiekė Tifliza rūgpiūčio pradžioje ir papasakojo apie neapsakytai vargingą savo vienuolėnų — armenų padėjimą viršminėtuose distriktuose, kur turkai ligi šiol dar kausia. Pasak jų turkų valdžia pradėjo Bitlese armenų persekiojimus birželio mėnesyje stengdamasi nuginkluoti visus armenus. Įnžymesni vyrai buvo atvesti policijon ir nuo jų atimta ginklai, nepaisant armenų jokių protestų. Paskui turkų administracija neatsižvelgdami į amžių nei luomą stvėrėsi tortoruoti armenus. Po pretekstu ginklų persekiojimo jie plėšė ir korniskavo armenų turtus, išvilko iš namų daugybę jaunų moterų ir merginų. Maisto krautvėse užgroba. Panašios bėtosės buvo pildoma turkų valdžios ir kituose miesteliuose. Turkams į pagelbą atėjo ir kurdai kankinimus armenų. Daugybę jaunų moterų ir vaikų tarpe 10—15 metų buvo versti verčiami mahometo tikėjiman: kurie gi priešinasi, tiems prisiėjo skaudžiai nukentėti visokių išniekinimus ir net kūno žaizdas. Tik keliems armenams iš tokių torturų pasisekė ištrukti. Pabėgėlių po prisaila tvirtina, jog vienoje dėjoje turkai surišo apie penkiasdešimt senų žmonių ir įmetė į ežerą Van. Daugelis senelių ir paliegių suvirė septyniadešimt metų amžiaus buvo apnuoginti.

Vienas armenas iš Koskian — gana didelio kaimo, Akhlat distrikte (ant šiaurvakarinio ežero Van krašto) su tukstančių gyventojų papasakoja jog buvęs visiškai išnaikintas. Tik trisdėšimt aštuoni žmonės tegalėję pabėgti, kiti buvę kurdų paimti nelaisvėn.

In rytus nuo Muš Vartėmis turkai sudėginę du tukstančių vyrų moterų ir vaikų bažnyčioje, kur jie buvo pasislėpę nuo kraugeriu — muzulmonų žiaurumo. Kurie gi mėgino išbėgti iš degandios šventynės, i tuos turkų kareiviai šaudė ir jie buvo mirtinai užmušti. Apie 15.000 armenų vadovaujami Goruin ir kitų savo tautiečių Sasun kalnuose kovoja nuo birželio mėnesio už savo ramybę. To gi mėnesio pabaigoje keturi turkų batalijonai iš Diarbekiro nuėjo „maišinti“ armenų i tuos kalnus.

Cia gyvena apie keturiasdešimt armenų kaimų, apsuptų jų neapkenčiamais kurdais. Tie žmonės negali gauti jokios pagalbos, rusams atsitraukus ant Užkaukazijos fronto. Tos vietos kaimiečiai patį dirba sau amunicija iš gaunamos žemės medžiagos.

Jie auklio prieš turkus 1894 m., ko pasekme pastariejie padarė ant jų žvėriškiausias skerdynes. Vėliaus pakėlė maistą jie 1909 m. ir kovėsi su 20.000 turkų armija per du mėnesius.

Liepos pabaigoje šio meto rusai davė įsakymą armenų huosnoriam aplėsti miestą Van, kuomet pasidrasinė turkai rusų nepasisekimais Lietuvoje ir Lenkijoje pasiuntė ant Armenijos fronto apie 400.000 kareivių viršaus. Van, kaip žinia, buvo armenų ir rusų gegužės mėnesyje atim-

Paskiausios Naujienos.

Paskiausios telegramos iš karės lauko praneša, juog ties Ašmene ir Krevos apeliokėse rusai nedalaikė vokiečių smarkių ataku. Palei Dvinišką irgi vokiečiai kiek pasivargė pirmyn. Spaudinant mums „Zvaigždė“ verda baidi kova tarp rusų ir vokiečių Lietuvos žemėse.

Šelpkime nukentėjusius nuo karės mūsų tautiečius Lietuvoje, aukodami nors po mažą savo uždarbio dalelę!

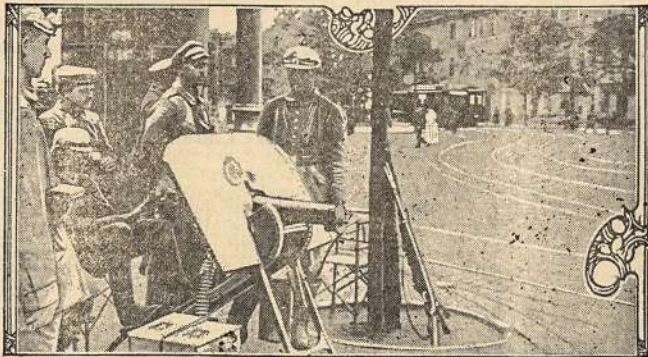

Photo by American Press Association.

Vokiečiai kareiviai su greit šaujančiomis kanuolėmis (kulkosvaidžiais) patroliuoja Vilniaus gatves.

tas iš turkų. To įsakymo pasekmėje apie 250.000 armenų, kurie išsiazėbėjo Vano provincijoje, ačių savo energingam pasipriešinimui turkams, buvo priversti aplėsti savo namus bei laukus ir klampoti apie 100 mylių toli iki Rusijos rubežių. Turkų Armenijoje nėra gelžkelių nei gerų kelių. Transporto priemonės kaaršiausias.

Dešimtis tukstančių moterų ir vaikų nusikamavę nuo bado ir nuo vargio vos galėjo per penkis pastarus mėnesius pasijudinti be pagalbos. Sunkiai spaudžiami atakuojančių turkų kurie stengėsi užkirsti atsitraukiantiems kelią armenai huosnoriai kovėsi narsiai su priešu, kad tik išgelbėjus tuos savo 250.000 tautiečių. Tulas liudytojas, kuris pats savo akimis visa tai matė, sažo jog šimtai išmirė ant kelio iš bado ir nuovargio tu bebėgančių armenų. Motinos mesdavo šalin kūdikius iš savo glėbio, nepajiegdamos jų toliaus nešti.

Amerikos Naujienos.

Kalbėjosi per 2500 mylių bevieliniu telefonu. Washington, 29 rugsėjo. Šuvenytų Valstijų laivyno sekretorius Daniels pagarsino, jog bevielinė telegrafo ir telefonu valdiška stotis Arlingtone, čia jau palei sostinę, pakeimjingai susikabėjo bevieliniu telefonu su tokia pat stočia ant Mare salos, Didžurio okeane, pas Kalifornija, už 2500 mylių. Taipgi ir su kita stočia prie Panamos Kanalo. Nepaisant tokio tolumo galima buvo pažinti kalbėtoja ant balso. Kas dar svarbiaus, bevielinio telefono pagautas garso vlnis su pagelba telefono vielų perduota i New Yorka. Taipgi susikalbėjimui tarp Atlantiuko ir Didmario pamarų pasinaudota šuvenytų bevieliniu ir vieliniu telefonu. Kalbėta ne viena karta, bet daryta ilgesnius išmėginimus. Laivyno sekretorius mano, jog patobulintas bevielinio telefono instrumentas padarys galimū susikalbėti nuo sauszemio su laivais ant juriu.

Baisi audra. Louisianos valstijoje apie New Orleans per šv. Mykolą iškilo baisi audra—uraganas, kuri pridarė nuostoliu ant milijonų dolerių, užmušė kelis žmones ir daugeli sužeidė. Audra ištikus i Alabamos valstijos apygardas.

Indijonai degina moteris ir vaikus. San Diego, 26 d. rugsėjo. Aštuoniadesimtis pasaziėriu, keliaujančių Southern Pacific Mexikos traukiniu, tapo sugrūsti vagonau su šienų ir uždegti. Ta niekystė padarė peritejo pėtnyrioje indijonai Yauqui, netoli Torres, Sonora. Iš tų nelaimingų keliauninkų tik dvidešimt išliko gyvi, kiti visi sudege, mirtinai.

Indijonai — piktadariai buvo pagėgėliai iš Mexikos veikiančiosios armijos. Pirmiausia jie nustumė nuo bėgių traukini einantį iš Campo Verde i Torres, o paskui atliko ta pasibaisėtina žvėriškumą.

Torres tai mazas miestelis, apie septynlis dešimt mylių i šiaurę nuo Guayamas. Jis stovi prie susijungimo gelžkelio, kurio šaka eina i angliakasyklų distrikta Campo Verde. Kas du priežastis tokio indijonų baisaus pasielgimmo su nekaltais žmonėmis, — kol kas nežirta.

Teisių mokykla moterims. Cambridge, Mass. nuo šio rudens atsidarė teisių mokykla išmintini moterims. Ta mokykla įsteigta noru ir sumanymu pamelės Elzbiotos C. Beale, teisių profesoriaus Harvardo mokytojo dukters. Ji mat išpradžių rūpinosi kad Harvardo universitatan būtų priimamos mokyties jurisdikcijos ir moters. Kadangi direktorius griežtai tam pasipriešino, tad ji prikabilo savo tėva įsteigti atskirą tai mokslo šakai ištutuoją moterims. Mokslo programa ir metoda moterų teisių mokykloje bus tokia pat kaip Harvardo universitete.

L. K. Federacijos Kongresas.

Tąsa nuo 1 pusl.

Išreikšta pasveikinimas ir geriausi linkėjimai šv. Antano Labdarybės Sajungai Chicagoje. Nutarta Rytinėse valstijose panašią sąjungą parapijose organizuoti sulyg kardiolo Gibbons'o lietuviams užtvirtintą konstituciją. Sioji Sajunga globos visus pavargėlius Rytinėse valstijose.

Kongreso vakaras buvę prakalbos ir teatras su dainomis. Vakarus tuos surengė Brooklyno parapijų lietuviai.

Kongresą užbaigta ketverge. Federacijos valdybon išrinkta „Darbininko“ redaktorius kun. Kemešis ir Gudas sekretoriais, prezidentu

Delko mūsų katalikiškoji spauda silpnutė?

Kun. A. Miluko referatas, skaitytas Lietuvių Katalikų Federacijos Kongrese, Brooklyn, N. Y.

Jieškodami lietuvių katalikų spaudos silpnumo priežasčių, pirmiausiai rasi pakaltisime Rusijos valdžią, kuri netik draudė mūsų žmonėms mokyti lietuviškai skaityti ir rašyti, savo pradines valdiškas mokyklas panaudodama vien aprusiniui, bet ir iki paskutinei 11 metų kuomarkniausiai persekiojo lietuvišką spaudą.

Šimtai tukstančių mūsų brolių, čia Amerikoje nuo 40 metų skaitlingai apsigyvenusių, iš mažens buvo netik nepripratę prie gerų skaitymų, bet, reikia prisipažinti, visai nemokėjo nei skaityti, nei rašyti. Kiti jų, rusų kariuomenės pramokę rusiškai, rusiškoms raidėms pasinaudodavo, net su savo giminėmis ir prieteliais susirašėdami. Daugelis vien čia, Amerikoje išmoko lietuviškai skaityti ir rašyti.

Pirm 10—ties metų šitą priežastį galima, rasi, buvo pavadinoti svarbiausia, dėl kurios lietuvių katalikų knygų ir laikraščių išleidimai nesiekė 800 egzempliorių. Taip buvo su pirmuoju apologetišku kun. A. Burbos savaitraščiu, „Vaitis“, kuris neturėjo nei pusės šimto prenumeratorių. „Garšas Amerikos Lietuvių“, pirmasis Amerikos lietuvių knygų šuvenyontoms įjėgomis leidžiamas laikraštis, šio pradžioje buvo 150 egzempliorių. Šimtą svarų literū ir nedidelę mašiną—army press—nupirkau vardan a. a. kun. P. Abromaičio ant licitacijos už 40 ar 35 dol., kada Senatūryje taip vadinamos šlūpiškos dvasios „Garšas“ negalėjo apsimokėti lauk savo zeceriui už pusantro ar du mėnesius, ją ranka sukurt ir po kožnam atspaudimui atidarant ir i dedant kitą lapą.

Po kun. Matulajio redaktorsty, kada prie „Garso A. L.“ prisidėjo ir kun. J. Zilinskas ir jis pats, tas laikraštis, ne kiek daugias prasiplatino. Tik tas 1897 m., kada „Garso A. L.“ bendrovė (jė 10 kunigų) antrašė Am. Liet., Katalikų laikraštis ėmė artintis prie 1000 skaitytojų skaitliaus, jo spausuvis kaštavo per 1000 dol., ir laikrašties buvo spaudzinamas ant reguliariškos presos pas anglus. Mano leidžiama „Dirva“ kelis metus ėjo vien 100 egz., man būnant Sveicarijoje, paėmė i savo rankas ją kunigai (M. Sedvydis, A. Kaupas ir J. Kuras) turėjo tik apie 20 prenumeratorių. Kun. J. Zebrio „Ryto“ ir gi tik po kelis šimtus egz. ėjo. Šiu knygų išleidimas nesiekė per 500 egz.: Gr. Lelivos „Padėjimas Lietuvių Tautos Rusų viešpatijoje“, Kun. A. Kaupo „Socializmo silpnos pusės“, Dr. Basanavičiaus „Lietuviškos Pasakos“ ir „Medžiaga mūsų tautiskai vaistininkystei“, „Lietuviškas Albulmas“ I leidimas, „Tranas“ t. I ir II, „Pajauta“ t. I, „Almama Vilis“ I leidimas, „Jonukas Karklynas eina Lietuvos pažintu“, „Du broliu“, „Devoniškių kryžius“ ir tt. Per 500 iki 1000 egz. išleista šias knygas: Pabrėžos „Botanika“, „Katekizmas apie alkoholi“ (J. Prapačiūtės), „Mūs Jaunuomenė ir Netikėjimas“, „Moterys ir šeimyna“, „Pikta Dvasia“, Uosio „Sociališkias klausimas XIX šitmetyje“, „Sventosios Rusijos misijonieriai“, „Tėvynmeilio mintis“, „Zentas del parodos“, „Lietuviški Dainiai XIX amžiuje“, „Senoviška Istorija“ Kun. A. Miluko, t. I ir II, „Tetervinams Burkuojant“, „Nesipriešink“, Lauryno Ivinskio pozijos, „Populiariškas Fizikos Rankvedis“ ir kitos.

Taip i su balana anuomet reikėjo jieškoti lietuviškų raštų skaitytojų ir, leidžiant tuos raštus keltuose šimtuose egzempliorių, pailsyta ne apie sugrūžimą išleidimo lėšų, bet apie pakėlimą slavų naniekintos (lenkų dergiamos, rusų persekiojamos) lietuvių literatūros.

Dabartiname egi laike rusų valdžija kaltinti už nebujojimą katalikų spaudos būtų išdalis teisinga vien tame, kad per kelias dešimtis metų lietuviai katalikai būdami priversti skaityti be savo vyskupų dvasinės cenzūros raštus, iš Prūsų gabenamus, privrato nepaisyti tos cenzūros ir nejuosiomis prijunko prie visat negerų raštų. Šiandien už lietuvių katalikų spaudinto žodžio silpnumą reikia, manding, pirmiausiai kaltinti mūsų pačių visuomenę, jos nesuipratimą abejingumą, neprielankumą, net atkaklumą. Atsiras ir kitos priežastys, bet šitos svarbiausias.

Amerikos lietuvių katalikiškoji visuomenė gali skaityti ir užsimokėti už savo skaitomus raštus ir aktualiai

*) Pirmutinis — Kun. A. Burbos „Vaitis“.

yra išleidusi aniems igyti dešimtis tūkstančių dolerių. Tik kokius raštus ji palaikė ir palaiko? Dar nelabai seniai, gerai tai atsimename, nesigalėdavo mūsų Lietuvių katalikai penkių ir dešimtinų už visokias „černa—knuges“, „orakulus“ ir „monų knygas“ „Michalidos pranašystes be praractvos ir tt. Pats savo rankose turėjau kelių dešimtmų lapelių tokią neva stebuklingą knygą su visokiomis kvalybėmis, nesuprantamais sakiniais, už kurių žmogelis prispaziino užmokėjęs 10 dolerių...

Kas nežino, jog kiekviena mūsų spauštuvų ir laikraščių redakcija, išskyrus kunigų globioje esančias, išleido ir gerai pardavė visokių sartininkų tūkstančius? Buvo juk net tokie sartininkai pažangiųjų mūsų redakcijų išleisti, ką kamavo daugiau net po dolerį: „Saulės“, „Laisvės“, „Keleivio“, „Kovos“ ir panašiu laikraščių ir anų išleidimų pasiekimas ar neyra gyvu liudijimu, jog mūsų žmonės, gerų katalikų lietuvių ir žemaičių vaikai, išperko ir išperka kasmet po kelias dešimtis tūkstančių egzempliorių visokių raštų, apie kurių skaityma ar neskaitymą turetų paieškauti savo dvasiškų vadovų. Ar tai visuomenės susipratimas? Visi tokie raštai paliečia ir yra slepiami ypatingai mūsų parapijiečių namuose, kad klebonas „kalėdodamas, jų nepastebėtų. Tos dešimtys tūkstančių dolerių, išmokamos už tokius raštus, išmintingiaus sunaudotos ar negalėtų žymiai ant kojų patatyti mūsų katalikiškos spaudos ir ar nepakeltų mūsų pačių vardą?

Turime Amerikoje netoli 100 savo parapijų. Didėses skaito po 1050 šeimynų, mažiausios po 200. Pasakius, kad 40,000—50,000 lietuvių katalikų šeimynų susirašę ir parapijas, nebūs perdėjimas. Nekurose Amerikos katalikų vyskupijoje dvasiška vyresnė išako savo kunigams padaryti po du sykį i metus kolektą ant vyskupijos laikraščių, kuri suintinėjama kiekvienos katalikiškos šeimynos adresu. Taip daroma su laikraščiais anglų kalboje, kurioje išleina šimtais tūkstančių egzempliorių visokie katalikų žurnalai, gabiausiai redaguojami savaitraščiai. Ar lietuviams neyra šimta kartų reikalingesnis panašus tvarka? Žinau porą mūsų parapijų, kur kiekviena šeimyna gauna laikraštį pasidėkojant klebonų rūpesčium. Dieve duok daugiau tokios tvarkos pavyzdžių.

„Jei iš 500,000 Amerikos Lietuvių 50,000 (10 proc.) nors po du dolerius kas metas atidėtų palaikymui savo kalboje katalikiškos laikraščių, tai turėtumėme 1000,000 dol. Iš 2000 mūsų biznierių mažiausiai 1000 yra katalikai. Jei jie savo biznisu garsintų savo laikraščiuose, susidėtų ar 10,000 dol. Mūsų parapijos ir draugijos, kurių yra i 1000, duoda po kelis ir keliolika dolerių uždarbio visokioms spauštuvėms. Kad tas uždarbis liktų lietuvių katalikų spauštuvėms, irgi pasidarytų i 15,000 dol. Už 125,000 dol. labai lengvai galima būtų išleisti porą didelių dienraščių (Chicagoje ir Bostone) ir kokius 6 savaitraščius (Chicagoje, Philadelphiaje, Wilkes—Barre, Pittsburghe, New Yorke) su cirkuliacija nemažiau kaip 10,000 egz. kiekvienas.

Prieto dar galima būtų įkurti lietuvių katalikiškos presos bendrovę su keliais redaktoriais ir korespondentais, kuri už numazintą kainą ant pavyzdžio American Press Association šelptų raštus ir iliustracijomis mūsų katalikiškus laikraščius ir neapsakytai papigintų anų išleidimą.

Panašiose sąlygose išleidimas lietuviško savaitraščio nelėšuotų daug daugiau už užlaikymą lietuviškos parapijos (\$4,000—\$5,000). Gi nauda kokia būtų!

Cia atsimenu, kaip pasiekė man suorganizuoti Gilbertone parapiją: Jo M. a. A. Arcivyskupas Ryan išakė suorganizuoti parapijas Gilbertone ir Girardville, atskirdamas anas nuo Shenandoah'io. In Gilbertoną iš Shenandoah'io per kainą reikė eiti tik pasvalandis. Tos vietos didžiuluma žmonių nei nemanė atsiskirti nuo šv. Jurgio parapijos Shenandoah'ryje, kur reikėdave „mokėti i metus vien 2 dol. už kvitelę“. Suaukiti susirinkimą negalima buvo: būtų nubalsave, kad nereikia parapijos, ir dar sunkias organizuoti. Reikėjo eiti per namus ir kiekvienoje beveik grįžoje ginčytis, kad Gilbertone bažnyčia būtų labai geras daiktas, žmonės nepaieštų šv. mišiu, kaip iki tol ir tt. Didžiausias užmetimas visur buvo, kad per daug bereikalingų kaštų pasidarys, būsią brangianys nei prie Senaturo prigulint ir tt.

Gilbertone buvo anuomet apie dešimtis lietuviškų salionių. Apskaites, jog užlaikymas vieno salionio atsieina tiek, kiek parapijos, pradėjau ant užmetinėjimu atskyti, kad jeigu gilbertoniečiai gali užlaikyti 10 karčemų, tai 11—toji įstaiga—bažnyčia—nedaugianus lėšuojanti, kaip vienas salionas, jų nenuvargis: žmonis užintrigavo argumentais, pradėjo apie naują parapiją ginčytis, šnekėti a psaktydamis jės iškaščius ir jos šimterlopią didesnę už iškaščius nauda.

Sv. Liudviko parapija išdygo, ėmė tvirtėti, nors nekuri „žinovai“ buvo pranašave, jog pirmiaus ant delno jiems plaukai užaugsi, nei Gilbertone susidarysianti parapija. Šiandien gilbertoniečiai, pasidėkojant bažnyčiai jų kai molyje, skaitosis geresniųjų lietuvių katalikų eilėse. Anai ptol nesigali savo lėšū.

Panašiai galima pasakyti ir apie katlikišką spaudą. Vien o gerai suorganizuota savaitraščio su 5000 egz. cirkuliacija užlaikymas atsieiutų nedaugianus, kaip vienos viduti nės mūsų parapijos užlaikymas, nedaug daugiau, o gal dar ir mažiaus atsieiutų, nei užlaikymas vieno gerai įtaisyt

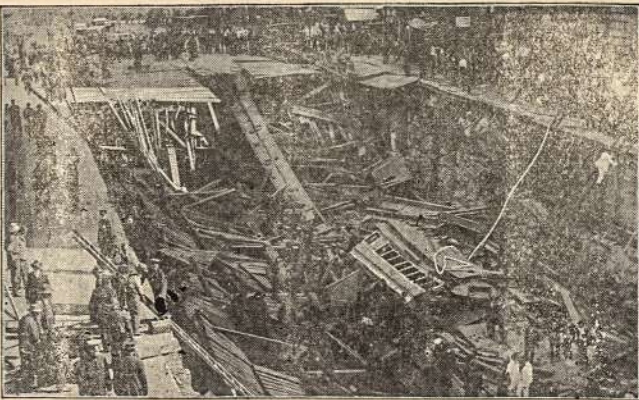

Photo by American Press Association. New Yorko miesto viena vyresniųjų gatvių, įgrivus i požeminį tunelį. Čia šimtai žmonių suzista.

to lietuviško salionu... Jei prie deimties salionių galima mūsų visuomenė užlaikyti vienoliiktą parapiją, tad prie 10—tų s didesnių parapijų neyra negalima dalktu užlaikyti vienoliiktą katalikišką laikraštį. Reikia tik susipratimo.

Privalo visuomenė susipausti, kad jos pareiga yra šelpti, tobulinti savo katalikišką spaudą visomis įjėgomis, be žemo šykštumo. Jei norio, kad mūsų katalikiškoji rašliava i-tenatų lietuvių dvasinius reikalus užgaudinti, tad pirmiausiai rūpinkimės, kad tie, ką dirba jos dirvoje, galėtų dirbti išmintingai, nealkvodami savo įjeigų kitų užsiėmimų sferose. Susipraskime, kad visuomenės pareiga netik užtikrinti savo tųjų darbininkų medžiagišką padėjimą, bet ir parūpinti jiems jų darbo kuogeriausias įrankius. Mūsų leidėjai, redaktoriai, rašytojai, spauštuvų darbininkai darbas turi būti gerai apmokamas, idant anie visą savo laiką paėvstų vien savo specialybei. Iki šiol visi priešingai buvo ir yra.

Pirkdami kokį reikalingą sau dalyką neruogojame, jei už ano įgijimą reik mums užmokėti racionalę kainą, kuri to dalkto ar patarnavimo suteiktėjui užtikrintų pragyvenimą. Nei vienas mūsų nenori, kad, sakykime, mūsų krautuvininkai, salioninkai, kunigai, mokytojai, vargoninkai ar zakristijonai eitų ubagauti savo pragyvenimą iš kitų žmonių. Kodėl—gi mūsų spaudos darbininkai, redaktoriai, leidėjai ir visokie anų pagalbininkai turi būti aršiausias paraijas? Pasakyt man, kur lietuvių redakcija ar išleistuvė gali užlaikyti i savo darbo? Ar neturi išeikoti kitokių užsiėmimų kitose darbo sferose? Uždarbiauja:

- 1) Steigimui taip vadinamų bankų, per ką nepatyrę žmonės lengvai sau ir kitiems kokiam atstikime gali didelę skriaudą padaryti, pav. slavokų Rovnianek bankrutėjė ant milijonų ir tūkstančių žmonių proce prapuldės;
- 2) laivakorių pardavinėjimu, taip vadinamame Real Estate biznyje t. y. lotų ir namų pardavinėjimu; arba
- 3) kaip daro nekuri mūsų išleistuvai savininkai—kunigai, uždirbimu grašiu, parapijas vandant ir paskui aną grašį aukojant dešimtimis tūkstančių palaikymui katalikiško laikraščio ar išleistuvės; arba
- 4) įieškojime apgarsinimų pas svetimitaučius.

Klausiu sveiku, kuris mūsų laikraštis apsieina be svetimitaučių apgarsinimų? Duodame kita kart kokį darbėl savo spauštuvei. Kiek tada mūsų pasielgime su redakcijos valdytoju ar darbininkais puikės, kiek šykštumo?

—Turiu tau „džiaba“—bizni— pasako draugijos ar parapijos atstovas tonu, kuris duoda suprašti, jog senovės kyniečių būdu turėtum pulti kniupu prieš savo naują geradėją ir, akių nepakeldamas į jo majestetiškai—mecenatišką veidą, klausyti, ką reikės jam padaryti. Darbas turi būti pirmos klasės, užmokestis gi tokia, kurios neužtektų iškaščiu panešimui. Kad atkreipsi savo darbdavio atydą, jog jo sidlomos kainos neužtektė apmokėti už darbą darbininkams ir kitiems iškaščiams, tai jis atšaus, kad esi brangninkas. Jis žina anglų spauštuvę, kur jam už tokią kainą sūdiėsi padaryti (poteisybei, jis nori žemesnės kainos), arba ana toks ir toks nesumanėlis, kokiam užkampyje istaities spauštuvėlė iš kelių svarų litėrų ir vakarais ir naktimis su vaikas versuliais, atlikšias darbą pigiaus, pats nenumanydamas, kad už pamestina kainą darba atliksdamas skriaudžia pats save. Žinau atstikimus, kur pavyzdin kokis pakampinis drukorius net už dyką atlekas darbą parapijai ar draugijai, už tai, ka anos perka nuo jo „tikrus turkiškus cigarus“ savo bailiams. Arba vėl— gavai „darbą“ ir aną dirbi, bet nebūk užtikrintas, jog bus tau užmokėta. Ape 20 metų aktualiai vedę lietuvių spauštuvės reikalus Amerikoje, žinau iš patyrimo, kad mūsų draugijų ir parapijų pavedami spaudos reikalai tiek nuostolių padaro, jog žmogus, priimdamas nuo anų atstovų darbą, gerai turi apsižiūrėti, kad tavęs ar tavo globojamas spauštuvės nenuskriaustų. Gal kamu bus nuostabu išgirsti, jog kitarakt panašios skolos taip vadinamas „išloketavojimas“ daugiaus atsieina, nei pati tokia skola. Palydėjęs kelis tūkstančius dolerių, iš patyrimo tą gerai žinau.... (Toliaus bus).

Karės aukos.

Penki kazakai—žvalgai atėjo visiems miegant i Juškaičių kaimelį ir sulindė i Griniaus jaują sumigo. Po to i Juškaičius atėjo vokiečių raitėlis—ulanas, kuriam senis Grinius, atlikęs per karę prie ukio vienas su marčia irauku, užtikrino, jog kazokų artinybėje nematės. Ulanų burys nušteinimui kaimiečių leidos per Juškaičius prie triubnio savo maršo garso.

Neramus zuikio miegas, visad pilnas baimės už gyvenybę. O tarpe zuikio ir kareivio didis panašumas, tik ką kareivis, bijodamas už savo gyvenybę, pats tykoja ant gyvenybės priešo, ko nabagas zuikelis nedaro. Todėl ir kareivio miegas labai jautrus. Vokiečių maršo atgarstui praplitus visi penki kazakai šoko ant kojų ir griebėsi už šaudyklę. Ėmė jie žvalgytis, kaip ėia ir per kur raitiems pasprukus, kuomet pastebėjo, jog vokiečių burys netaip jau didelis: po miegus buvo pasirodė daug didesniu.

Teisingai ar neteisėngai, kazakai skaitomi nepaprastais drąsuoliais. Bent tas aišku, jog jie nėra bailiai. Pagalios užpuolimui iš pasalų kad ir žymiai skaitlingesnio priešo daug drąsos nē nereikia. Penki kazakai akymirknyj nusprendė, jog apie 30 vokiečių prieš juos nebūs perdang. O jau pirmieji netikėtai paleisti šuviai tą skaitlį galės žymiai apmažinti. Todėl tyliai pasitare atstatė jie šaudyklės ir laukė tik, kol iškilmingoji procesija pakankamai prisirintų.

Keturi patriubčiai negalėdami savo sveikatos putė i triubas, jaunas leitenantas išdidžiai statė krutinę, stengėsi parodyti rustesnį veidą. Nors gatvės buvo tuščios, nors žmonių nesimatė niekur, nors visas kaimelis atrodė tarsi apmiręs ar giliai įmigęs, pergerai ulanai žinojo, jog prie kiekvienos plyšlės, už kožų uždarytų durų, pro žiedną menkesni langelį žiūr i netikėtus svečius bailios, bet žingeidžios lietuvių akis. Vieno dalyko vokiečiai neįsėjo ir išpėti negalėjo: tai jog, apat akių lietuviškų sangoja juos kazakai. Nuošaliai stovinti Griniaus jauja išrodė taip pat tuščia, kaip ir kitos.

Neteisinga būtų vokiečius bailiais vadinti. Ant atviro lauko jie gal būtų nepabugtų ir penkiese penkius kazokus sutikti. Bet netikėtai užplutas kiekvienas i bailių pavirsta. Nežino tuokart ar gintis, ar bėgti. Jei gintis norėtų, nežino prieš ką nei kaip, jei bėgti manytu, nežino kur kadangi nežino nė kiek priešų užpuola, nei kur jis yra. Todėl kuomet penkis kazokų šaudyklės sartinai sugrivo visai užglūžniu triubų garus, tarpe ulanų kilo sumišimas. Mažiau but jie nusišėbėje ir mažiau nusigande, jei perkunas būtų trankęs netikėtai arba šia pat prasivėrus po kojų žemė. Pirmasis patriubčiuos tarsi pakirstas nusirito nuo arklio, jo draugas išleido iš rankų vingiuotą instrumentą, pasvyravo valandelę ir smuko žemyn galva. —„Atgal!“ suriko leitenantas, bet pirm ne gu ulanai spėjo užsukti arklius, kazokų šaudyklės atšleipė išnaujo. Dar pora ulanų nuvirto nuo arklių, gi išlikusieji susikisimo neperplėbėjo gatvėje. Vėl ir vėl grovė kazokų šuvis, skubiai i buri taikomi. Gražus leitenantas arklus kaip tai keistai sukriokė, šoko pora šuolių pirmyn, pakilo ant paskutinių kojų ir griuvo i patvori.

Leitenantas tik spėjo surikti „donner-blitzen“, megė i ištraukti iš kilpos prislėgtą koją, bet ėia pajuto tokį skausmą, nuo kurio apalpo. Tuotarpu kiti ulanai vēslu leidosi gatve, beveik prigulę prie arklių kaklo, nē neatšūvelgadami atgal.

Bėganti vyti, tur but, visdos smagu. Penki kazakai iššoko raiti i jaujos ir leidosi paskui ulanų, nē nepaziūrėję i arklio prislėgtą leitenantą. Greitai jų klyksmas ir šaudyklų griausmas atsitolino visai. Tuokart pradiržo iš savo namelių pasirodyti sodiečiai. Senis Grinius nebuvė tarpe pirmųjų. Atsargiai iškišęs i prieančio galvą pamataė pagal savo tvartų besirenkantį žmonių burį. Išėjęs i diendaržį pastebėjo sodiečius, žiurindū i kritusius ulanus ir besidalijančius likusius nuo jų grobius. Vieni stengėsi iš po arklio ištraukti prislėgtą leitenantą, kuri manė negyvu esant, kiti grobėstė sau kas piką, kas misinugio riestą triubą, kas revolveri bėr kardą. Ar taip valia daryti niekas nežingeidavo: jug kritusiemis tie dalykai negi jau buvo reikalingi. Senis Grinius tečiamus girdėjęs buvo, jog už pasisavinimą kritusių kad ir priešų, kareivių turto karės istatai smarkiai baudžia. Todėl jis priėjęs prie kaimiečių pertaisė visą grobį atidėti i šalį kol negrėš kazakai, kad kartais neišjuos būs bėda. Tuotarpu gi nē nejudinti kritusiųjų, nes nežinia kaip naalstovo prisakys. Sodiečiai paklausė, kadangi ir jie galėjos savo kaifio, at-

dejo viaską į šalį ir jau buvo bemaną išsikirstyti kas sau, kuomet vienas iš jų, vos baigęs ištraukti po arklio blizgantį apšvaistą leitenantą staigiai suriko: — „Vyručiai, jis dar gyvas! Tik nusilaužęs sau koją“.

Tur but, nevertus nuo kojos sunkumą leitenantui palengvėjo, nes jis neužilgo pravėrė akis. Bet pamatęs aplink svetimus sau sodiečių veidus, prisiminė netikėtą iš pasauli užpuolimą. Pirmiausioji mintis jo buvo, jog tai tie patis sodiečiai iš už kampo pasitiko šuvis, todėl vos tares „verfluchteu Schwein“, griebė revolverio. Nespėjo sodiečiai nutvėrė jam už rankos, kaip pasigirdo šūvis. Laimė silpna leitenanto ranka vos pajėgė ištraukti revolveri, neįstengė jo pakelti, ir kulka įsmigo čia patį žemę. Tuotarpu pats jis išnaujo prarado sąmonę.

Išsigandę ir įpykę sodiečiai griebė už ko pakliuvo, knolo, šakės, pikos ar jau plytgalio ir keikdama „nevierion prusoka, pagedusį luteri“, taikėsi jį pribraižyti. Bet čia tarp jų ir apalpusio leitenanto atėjo senis Grinius — žėznokitės, suriko jis, ką manot daryti? Ar jums dūšia nebrangi, ar jus savo kailio nesigailite? Jug gal ateis pasakui vokiečiai, ar manot jie paglostays jus už tokį darba? Ir ar negėda žmogų tarsi kokį gyvulį pribraižyti? Sodiečiai susigėdė nuleido rankas ir vos vienas, karštesnis, dar mėgino atsilepti: — „O ko jis šaudos, nevidonas!“ Bet senis pašmės leitenanto revolveri metė prie kruvos kito-niškio grobio ir pasilenkęs pakėlė sužeistąjį už galvos. — „Padėkit jį man įnešti į trobą“, tarė. Keli vyrai atsargiai paėmė leitenantą ir palengva įnešė jį į Grinius seklyčia.

Mažas Grinius anukas plačiomis akimis žiūrėjo į nepaprastą kruviną svetį persigandęs nė neverkė tik išiki-besį ir rudą katina laikėsi arčiau užpeškio. Gėtas katinas purpė prisimerkęs, matyt, jam jau jokie svečiai nerupėjo. Daugiausiai rūpesčio buvo pačiai Grinius marčiai, kuri be paliovos sukinėjosi apie sužeistą koją: aploję per didelį vargą nutraukus batą ir užračius kelnių blauzda, atrado ir perplėšė senus savo vyro drobinus marškinius, pagalios, kiek mokėdama, jais perišo žaizdą. Leitenantas ilgai nei vėl atgavo jausmus ir emė luosiau kvėpuoti. Pravėręs akis pamatė prieš savęs malonius senio Grinius ir jo išblyskusios marčios veidus, tarsi ką prisiminė ir ramiai nusisypsojęs užmigo. Tur but, sapnavosi jam toli-ma Bavarija, molinė grūdė, seni tėveliai, gal, savo paties šeimyna. O tuotarpu ir pati Griniene išrodė nė ką kitaip, kaip ką tik būtų grįžęs iš karės: apsiraišijus ir apsi-varžius didžiai gelinėčia galva, išblyskus, ir šuvargus.

Jei vyltis smagiau neg bėgti, tai iš kitos pusės beveik visados bėgančiam kojos geriau tarnauja. Ar tai baimė už gyvybę palengvina, ar kas kitkas, tik žinom, jog pa-vyti bėgantį retai pasiekia.

Prie to kazakai besivydami turėjo bent iššovimui stabtelėti kur nekur, todėl neužilgo ulanai visai pranuko jiems iš akių. Tik ką pakeluje likos tie, kuriuos kulkos užeisijo, bet kazokams prie jų nebuvo jau ką veikti: kurs nuo kulkos nevisai žuvo, tas virsdamas nuo arklio gyvenimą savo užbaigė. Toliau vyltis nebuvo atsargu, kazakai užsuke arklius ir vėl leidosi atgal ant Juškaičių. Neužilgo jie pasibaldė į Grinius grūčia.

„Ei, choziai, otvori, vpushi,“ nekantriai jie daužė kolbomis duris, kol senis svyravo atidaryti jiems ar ne: ir škada sužeisto vokiečio, bet ir savęs škada. Pagalios nenoromis atraukė sklanstį ir į seklįčia tuojaus įsiveržė keli kazokai. „Ei mužik, u tebia busurmaniec, švab proklatij!“ Gyntis nebuvo kaip, nes tas „busurmaniec“ gulėjo čia pat ramiai. — „Vaše sijatelstvo, emė maldauti senis Grinius, prisimindamas sau gudiškus ir lenkiškus žodžius, darujote, nė zabijajote jėgo, on i tak juš nebudėt vojevat: beznogi on i tež deloviek, i krest on ma na pier!“ Kazokai netikėdami pažūrėjo į senį, bet tas prišęs prasėgė leitenanto antį ir ant kaklo pasirodė gražus auksinis kryžiuks, o šalyp jo mažas medaljonas su Panelės Švenčiausios paveikslėliu. Kazokai plačiai persi-žegnojo ir jau netaip aštriai atsilepė. „Dobre, starik, dobre, nė nemanem jo užmušti, tik turim jį načalstvai pristatyti belaisviu. Senis dar mėgino prašyti palikt leitenantą kol pagerės, vadino kazokus ir blagorodijomis, ir prevschoditelstvo, ir svetlostėmis, niekas betgi nė-

gelbėjo. Vienas iš kazokų įpykęs net surinko: — Povie-sit reiktų tave pati, seni, ar tai tau germaniec'ai tokie gi-minės?... „Senis išgirdęs žodį „poviesit“ nenoromis „bai-liai nutilo, o Griniene emė sulviti kazokams užkandą. Tečiaus kazokai nedrįso gąsti: iššmauke pieno puodyne įsiklė ir terbą bakana duonos ir šmota lašiniu, susirinko likusi po ulanų grobį, užsidėjo ant paimto iš sodžiaus arklio sužeista ir vėl apalpusį leitenantą, pagalios nešėsi joti savais keliais, nes numanė, jog neužilgo turės čia grįžti vokiečiai, tik jau didesniajame urvyje.

(Pabaiga bus.)

FILBERT 2790

Sis Telefonas
Didina Vertelyste.

Daugelis turtingų krautuvų jusų daly šiam mieste pradėjo eiti žemyn, naudojimas šito Bell Telefono padidino jų teigas ir pelna.

Sis telefonas atneša užsakymus nuo žmonių toliau gyvenančių nuo jusų.

Atminkite, kad per telefona jus galite kalbėti kokia tik norite kalba!

Pasiviesk viena iš mūsų atstovu, kad jis tau išaiktin-tu jo parankumus ir kainą

The Bell Telephone Co. of Pa.
1230 Arch Street.

DELEI GEROS ŠVIESOS
PIRKITE GERIAUSI ALIEJU

Norėdami didelės, aiškios ir šviesios šviesos be dūmų ar smirdėjimo, dabokite kad par-davėjas duotu jums

Rayo Oil

Reikalankite tikrai Rayo. Kitokio neprūmkite. Rayo aliejus yra baltas kaip vanduo, tyras nuo visų nešy-timų ir visai nepavojingas. Jusų lempa neprisivies suo-džių ir neomidės pripilant lempa su Rayo aliejumi. Visi geriausi štorai Pensilvanijoje ir Delaware par-duoda Rayo aliejų — žibalg. Atminkite vardą — Rayo.

THE ATLANTIC REFINING CO.
Everywhere in Pennsylvania and Delaware

PRANEŠIMAS.

Dragijoms
Kuopoms ir
Klubams!

Idribu visokias KUKARDAS, „BADGES“, GUZIKUS IR ŽENKLELIUS.

Visokiems piknikams, šermėnams ir t. t. Dėrau visokių medalių ir visokias antspaudas draugystėms. Ant šėdo pareikalavimo prisidėtu sėmpulius.

A. Strupas
NOVELTY MANUFACTURER
123 Ferry St., Cor. Madison St.,
(Z) NEWARK, N. J.

Prenumeratoriams

Kurių prenumeratos lai-ka pasibaigė, teiksitės nesil-veioti ją atnaujinti, kad nereikėtų sustoti laikraščio siuntus. Užsimokėjusiems iškalno už metus, duodame pasirinkti iš mūsų katalogo už 1 dolerį knygų dovanai. Užsimokantieji už 2 metus (\$4.25) gauna dykai Gyve-nimus šventųjų drūtais au-dėklo aparais.

Algimantas

arba Lietuviai XIII šimt-metyje.

Parašė DR. V. PINTARIS.

Viena puikiausių lietuvių kalboje istoriška apysaka, 5-se tomasė

Kaina atskiro tomo 50c.
Visi 5 tomai sykiu 82.50

„Žvaigždė“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 2705

Paroduodame laivakortes ant visokių linijų į krajų ir iš krajaus.

Suočiams pinigūs į visas dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikom didžiausių krautuvų vyriškų drabužių, žėvėryk ir skrybielių; turime didelį departamentą auksinių daiktų; laikrodžių, šėdų, spūky, ir tt. Drauge užlaikome didelį skryžių visokių knygų; maldaknygių, istorijų, poezijų ir tt. Norėjimas ką pirkti pirmiausia atėik pas mus, o būsi užgandėntas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.
Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

F. R. BOGDAN

bažnyt. paveikslų tepliorius - artistas

Malevoja paveikslus altoriams, taipogi artistiška dekoruoja vidurį bažnyčių.

Darbas gvarantuotas.

F. R. Bogdan

162 Washington Ave., Newark, New Jersey

IŠ KELIONĖS
PO
EUROPA IR AZIJA

Ta knyga yra tai

Didžiausias savo rūšies veikalas, parašyta „Zvaigždės“ redaktorės J. Pranaičiūtės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikalais).

Indomų toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europėjiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiaisiais beabejo yra aprašymai spūdziių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus indomų aprašymai apie Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, jos paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Knygos kaina 2 dol.
Audeklo aparais 2.25
Skūros aparuose su pauksuotais kraštais 3.50

Ta knyga turi būti papuošimu kiekvieno lietuvių namo.

Galima gauti „Zv.“ Knygyne

Telephone 2713-M Market

M. AKIALIS

Lietuvis Graborius

146 Adams St. Kampas Lafayette St. Newark, N. J.

Parsamdo automobilius ir karietas visokiose progose

Nauja Knygelė.

Viešame pasaulyje garsi Belgų Kardinolo Mercier gramata apie „Tikrą Patrijotizmą ir Išlaikymą“ atspausdinta knyguotės formoje (su Kardinolo paveikslu), gaunama „Zv.“ redakcijoje (3654 Richmond St., Philadelphia, Pa., ir 416 Hooper St., (ties Grand St. Extension) Brooklyn, N. Y. Kaina tik 5c., 12 egzempliorių už 40c., 50 egz. už \$1.50, 100 egz. už \$2.50.

Adresuokite:

„Žvaigždė“

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.
arba
416 Hooper St. Brooklyn, N. Y.

„Pažanga“

Literatūros, Mokslo, Politikos ir Visuomenės mėnesinis žurnalas.

„PAZANGA“ leidžia tautiškai krikščioniškoje pakraipovje.

„PAZANGOJ“ nuolatai vedami šie skyriai: a) Politikos ir Visuomenės Dirva kitur ir pas mus. b) Krislai c) Įvairūs Straipsniai, d) Mokslas ir Išradimai, e) Literatūra ir Dailė, f) Bibliografija ir Kritika, g) Lietuvių Spaudos Apžvalga, h) Juokai ir Satyra.

„PAZANGAI“ sandarbininkauja žymiausi kaip Amerikos taip ir Europos literatūrai, publicistai, visuomenės veikėjai, įvairių mokslų žinovai ir tyrinėtojai.

„PAZANGOJ“ talpinamos iliustracijos ir karikatūros.

„PAZANGA“ yra 48 puslapių didelio formato. „PAZANGA“, metams kainuoja tik \$3.00. Pusei metų \$1.50. Pavieniai numeriai 25c.

„PAZANGA“ galima gauti visuose knygynuose ir pas laikraščių parduotojus.

Prisauk 25c. krasos ženkleliais, o gausi viena numerį pažūrėjimui.

Adresuokite:

„PAZANGA“, 1800 W. 46th st., Chicago, Ill.

L. D. Phone 585

DOMIN. BRAZINSKAS

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

LIETUVIS GRAGORIUS

79-81 Wall Street Elizabethport, N. J.

Pasidomėtinis ir automobilių Pasivažinėjimui Veselijoms Krikščionoms ir t. t. Patarnavimas visiem be skirtumo Sąžiningas Užganėdinantis Greitas Ir Pigus LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Jau eina naujas laikraštis, seniai amerikiečių lietuvių laukiamas

„TIKYBA IR DORA“.

Jis rašo apie naujus amerikiečiams dalykus, aiškina tikėjimo klausimus, atsako į visokius užsipuldinėjimus ant Katalikų Bažnyčios, paduoda gražių doros apsakų — trumpai sakant —

rupinasi žmogaus dešios lavinimui.

Laikraštis eina du kartų į mėnesį.

Kaina: 75 c. metams.

Kas atsiųs savo adresą, gaus vieną numerį dykai. Redakcijos adresas:

1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.

Kun. J. Zebrio (Debesylo) veikalėliai: APIE SOCJALISTU MEILE ir APIE SOCJALISTU LIUOSYBE — labai naudingi ir smagūs skaitiniai. Patartina visiems lietuviams, kurie de tą knygelių neskaityt, pasirūpinti kaveiklaus jas į savo namus parsisizūdinti iš „Zvaigždės“ knygyno:

3654 Richmond str. Philadelphia, Pa.

Antanas J. Kazlauskas

Dailydė ir Kontraktorius

Stato ir taiso namus, bažnyčias ir tt.

Specialistas Altorių, Spaviednių ir Ambonų dirbime ir Ofisų įrengime.

Apskaitymai už darbą išsiunčiami pareikalavus.

957 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Dr. Richter's PAIN-EXPPELLER. DEL REUMATISKU SKAUDEJIMU, SKAUDEJIMO ir PASTYRIMO NARIU ir MUSKULU. Tikras būna tik toks kaip čia parodytas. Atmeskit visus pakus neužpėčėtytus su „ANCHOR“ vaistaženkle. 25 ir 50 centų pas visus aptiekorius ir tiesiog nuo F. A. D. Richter & Co. 74-80 Washington St. New York, N. Y.

JOS. BARNATH

Didžiausia Masdeth'e Krautuė

Drapanų, Apautuvų ir Meblių (Fornicų)

153 Perry Avenue,

Maspeth, L. I., N. Y.

Fig. J. Kozakauskas. SALUNAS. 1002 North American St. Tarpe Antros ir Trečios ulytė, Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras Dr. Ignotas Stankus 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Valandos: 9-11 A. M., 2-4 P. M., 7-9 P. M., 9-11 A. M., 3-4 P. M. Telefonas: Dickinson 2000 Y.

Father's Di Ielsi -- KosulioGyduolė

Yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirūšimą su plaučiais.

Mainieriai, kankinami Mainų Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuėrės pagelba vartodami Fither DiIelsi's Kosulio Gyduolė. Turi pagyrimus nuo patyrušiu mai nieriu, kaipo geriausias vaistas visokiuose atsitiki muose.

PARSIDUODA VISOSE AP-TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c. \$1.00 Rekomenduojame taipogi

FatherDi Ielsi's Grumulivimui Tonikas, pagerina grumulivimą, kraują padaro turtingu ir panaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment,

yra «kiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų štesmų, istinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25 c. REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

Telefonas L. D. 4035 Market.

Vlodo A. Leščinsko

Lietuviška APTIEKA

315 Walnut St. Cor. Adams St. Newark, N. J.

Sykiu čia įsteigtas

Rejentališkas, Apraudimo, Pinigų Siuntimo Biuras.

Cia užtvirtinami visokios rūšies dokumentai: davier-nastys, kontraktai, afidevital, padaromi pirkimo ir pardavimo popieriai ir tt.

Suteikiami patarimai visokiuose reikaluose.

Didžiausia Krautuė

Visokios įtalpos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabrinų ir aukurotų laikrodžių, teipgi visokių religijū dalykų. Kas nori peršitikrinti, tegul prisistūda 10c. stamponis, o aplykasi mano didėji kataloge, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašs pas mane „Zvaigždė“, tas gaus knygę „Saanavi Ciaus pasakas“ vertė \$1.50, arba bi kokį iš mano katalogo knygę, vertė 1 dol., o v a n a l. Visų senas pašilimas

Povilas P. Mikalauskas,

248 W. Fourth St., So. Bosten, Mass.

Mato Miluko SPAUSTUVĖ

Atleka įvairiausias spaudos darbus.

Apskaitymai už darbą suteikiami taipogi per laiškus ant kiekvieno pareikalavimo.

Sykiu čia įsteigta

„Žvaigždės“ Skyrius

kuriame galima atlikti visokius reikalus, paduoti apskelbimus, užsisakyti laikraštį ir t. t.

416 Hooper St., Brooklyn, Y. N.

Kur sueina Grand St. ir Grand St. Extension.

(Arti Union Ave.)

Draugiju atidai

Viską ko organizacijos reikalauje no mažiausio ir pigiausio ženklelio iki puošiausios Karūnos arba Vėliavos.

Nuo menkiausio guzikučio iki Pūkiausio auksinio medalio. Visą, atliekame pigai ir gerai, ir jau užganėdinom tūkstančius draugijų. Naujos draugijos reikalaukit samp-liu, o senos pasiūskit savo vieną seną ženklelį arba šarpa, o mes ant paskirto laiko darbą atliekime. VISUOMET SU PATARNAVIMU.

M. A. NORKUNAS,

166 Melrose Str.

Montello, Mass.

J. P. BUDGINAS BANKINIS KONTORAS

Stundė Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parjuoda laivakortes ant greičiausių laivų; Išmano Pinigus visų kraštų svieto, kaip tai: rublius, markiūs, kronūs, dolerūs ir tt. Apsaugoja daktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuė Knygų, Popierų, Abrozų ir kitokių bažnytinių dalykų. Jis galima užsirašyti laikraštį „Zvaigždė“. Ateikite peršitikrinti

459 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

Katalogas Knygu

Kun. A. Miluko išleistų

- Algimantas** arba Lietuvių 18-ame šimtmetyje. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488 pusl. 2.50
- Apie** Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida. Shenandoah, Pa., 188 pusl. 60
- Anna Vilis.** Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl. 75
- Antanukas.** Apysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 40 pusl. 15
- Bajoro Vuovis.** Apysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 68 pusl. 15
- Birokratai.** Apysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 79 pusl. 95
- Fabiolė** arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa. 354 pusl. 1.00
- Gyvųjų** Karalius ir kitos apysakėlės. Parašė Kaeveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 31 pusl. 10
- Is kelionės** po Europą ir Aziją. Parašė Pranašai Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai); Audeklo apdarais 2.00 Skuros apdarais, paauskuotais kraštais 2.95
- Is daktaro pasakojimų.** Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl. 25
- Is vakarės** gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Moranskis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 172 pusl. 75
- Kova ties** Zalgrivais. Istoriska drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa. 31 pusl. 25
- Kunigo** gimine. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl. 20
- Kaip** Elziutė praleido šv. Jono dieną. Parašė P. D. Shenandoah, Pa., 63 pusl. 20
- Krausaininkas—Laižybos—Dievo** žmonės. Parašė Kaeveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl. 10
- Kardinolo** Mercier gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikymą 5
- Kun. Dr. M. Gustaičio,** Du laišku is Kelionės Kun. Dr. M. Gustaitis 5
- Laisvės** Metu. Apysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Seinai. 187 pusl. 75
- Lietuviškas** Albumas. Dalis I. Istorikos ir šiuolaikio Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa., 75
- Lietuviškas** Albumas. Dalis II ir III. Lietuvos raštinkai, žymiausi vyrai ir tyla. Parengė ir išleido kun. A. Milukas. 1.50
- Lietuviškos** Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 962 pusl. 1.50
- Laiškai is** Kelionės po Palestina. Kaštais kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa. 94 pusl. 50
- Moterystė** ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos: vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl. 60
- Mūsų** Šoujalistai. Apysaka iš paakiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 57 pusl. 15
- Melagis** Dėdė. Vaizdelis is Dūkų gyvenimo. Parašė Kaeveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl., 10
- Mūsų** Išganytojas Jezaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 309 pusl., su paveikslais, 75
- Ne** Mieste Laimė. Prancūziška/parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranašai Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl. 1.00
- Nalčiai.** Likimas tulos šeimynos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 15
- Nekaltėybė.** Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl. 25
- Pamokslai** be kunigo. Pamokslai ir evangelija kiekvienam nedėdieniui. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 214 pusl. 1.00
- Pasakyk** Matusėi, Agnieška, Ant'Garlaivio. Trij Satrijos Raganos apysakėles. 15
- Pedzija** ir Išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valandius. Reikalavimas kiekvienam lietuviai katalikui 1.00
- Plika** Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Ildargas. Shenandoah, Pa., 73 pusl. 25
- Patrimio** Laiškai. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas. "Žvaigždės" Spausdavė. Shenandoah, Pa. 1907 m. 60
- Šešis** kaidėliai. Vaizdelis is mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl. 20
- Šoujalistai.** Kas jie? Iš kur atsirado? Komentari. Parašė kun. A. Civevskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl. 10
- Šoulei** nusileidiant. Is mūsų Karionės. Kaišdu vakaras. Satrijos Ragana. apysakėlės. Shenandoah, Pa. 62 pusl. 15

- Siapas ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl. 60
- Sodžionių Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstytas visas Katalikų Teologijos mokslas. Shenandoah, Pa., 285 pusl. 1.00
- Steponašio Raštai. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas. Tvarke Ljūdas Gira. Kaunas, 1912. 121 pusl. 1.00
- Sventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Vieni keturi tomai 3.00
- Drūtais audeklo apdarais 3.50
- Skuros apdarais, paauskuotais kraštais 5.00
- Trumpas Katekizmas 10
- Valdimierjus. Graži apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl. 10
- Vaičaišio Eilės. Su velionio plačia bijografija ir paveiklu. Philadelphia, Pa., 1912. 167 pusl. 75
- Užsisakant augėdau minėtas knygas reikia kreiptis šiuo adresu: "ŽVAIGŽDĖ"

3654 Richmond Str. Philadelphia, Pa.
arba
416 Hooper Street, Brooklyn, N. Y.

Pirmutinis Lietuviškas New Yorko UZEIGOS NAMAS arba HOTELIS

LIEUVIAI KREIPITES PAS SAVUOSIUS

Mes patamjome, kad butiniai yra reikalingi lietuviams New Yorko UZEIGOS NAMAS. Tai mes ir įsteigim is užeigos namą, kuris randasi po numeriu 498 Washington Str., kampas Spring St., New York City. Brangūs nepalaukiami, kurie namot kaltau Lietuva, nepamerškite atlaikyti į mus užeigos namą, o gausite sauliniškus patarimus. Mes pastatėm kam New Yorko pasidarius, pribuvusius is kitų miestų. Suteikiame jems nakvynę ir parūpinam pasportus konsulo.

PARDUODAM LAIVAKOTES

ant drėkinis ir greitiasis garlaivis is plėgiamis laivis is Lietuvos ir Lietuv. Stumžiam ir išimom pilngas visų viešpatyčių. mėsamas is kur ir kur nori važiuoti. Melidiam kreiptis pas mus su visokiais reikalais į artymausį jums ofisov ar por laikus.

Ger. J. Bartaišius & Co.

498 Washington St. Cor. Spring St. NEW YORK, N. Y.
261 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.

416 Hooper St. Erie Grand St. Ext. BROOKLYN, N. Y.

"ŽVAIGŽDĖS"

SPAUSTUVE

ATLIEKA VISUS DRUKORISKUS DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREIT.

DRUKUOJA: KNYGAS, CIRCULORIUS, TIKETUS, KONSTITUCIJAS, VISITING IR BUSINESS CARDS, UKVETIMUS AMI, VESELJŲ, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUDYS.

***

Kreiptis ant adreso:
3654 Richmond Str., Philadelphia, Pa.

Ar tavo britva atsipus?

IŠTEPUS DIRŽA KEENKUT RAZOR SHARPENING PUSTU.

Ispūstis aršusis britvę ir užlaivys gerus šmenis. Kadangi britva poka, skaudžiai s'vita, nekankinkis ir nepydkind savę, tik pasisterek "Keenkut" Razor Sharpening Pustu. Šykj tepus "KEENKUT" ant diržo, užteko ligam laikui. Preks 25c. bakosa. Pritisqk svuniojeja is laišku ir adresuok: J. F. BERGEN, MFG. 83 Ferry Ave., Box 12, Ž. Maspeth, Long Island, N. Y.

Reikalaujama parduveju! Ats kantis-uždrbis visi vyrai perka.

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGO" sandarbiškai skaičiavys yra rimdamaeji ir šymkausieji veiktis ir reikvojai. Jams padidiamas daug linų is dranglių ir visomoms judėjimo. Viet dienos klausimai yra svestomai rimtai ir taisingai.

Prenumereta Amerikoje: \$2.00 metams, \$1.00 pusmetui; kitose kalyse \$3.00 metams, \$1.50 pusmeti mutų.

Adresuok: Draugas Pub. Co. 1800 W. 46th st., Chicago, Ill.

Naudingos ir Pigios Knygeles

- Svetimos spaudos, gaunamos Žv." knygyne.
- BALSAS Amerikiečių Lietuviu i Tėvą Sventaij Leoną XIII ir gyvenimai dviejų didžių Dievo tarnų, Lietuvių: Kun. Andriaus Rudamienos, Jezavito, ir Kunigaikščio Merklio Giedraičio, Žemaičių Vyskupo 5
  - BLAIVININKU KNYGELE arba pamokymas apie blaivybę 5
  - DIENELEI BREKSTANT. Zalvarnio eilės 20
  - GAMTA — SVEIKATOS SALTINIS. Kam yra nemaloni sveikata? Teičius retas kuris atsakančiais apie ją rūpinasi. Si knygelė suteikia pluoštelį reikalingiausių apie sveikatą žinių, todėl yra naudinga kiekvienam 15
  - GYOVOJO Ražančiaus įstatai 5
  - JAPONŲ PASAKOS. Zingaidus pasakojimai 5
  - KIPASAS PINTINEJE ir dvi žuvėjos. Dvi apysakėlės 5
  - MIESTELIO ONUTE. Sulenkėjusiems lietuviams apsakymėlia 5
  - MEILES AUKA. Apysaka iš paskutiniųjų J. Kristaus dienų 5
  - OBRUSITELIAI. Galerija paveikslų is maekolių gyvenimo Lietuvoje 25
  - SVENTOJI AGNETE. Drama dviejose veiklose. Labai tinka pasikaitymui ir lošimui 25
  - TRUMPAS LIETUVIŲ APRASŲMAS. Su paveikslais. Pamokinant pasikaitymai kiekvienam, kurs nori susipažinti bent kiek su savo Tėvyne—Lietuva 25
- Laiškams ir pinigams siųsti adresu:
- ŽVAIGŽDĖ**
- 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Zvaigždės Agentai.

- Mr. J. Kalvelis, 229 Pine str. Rumford, Me.
- Mr. Jonas Šauzėnas, 41 Johnson str. Bridgeport, Conn.
- Mr. Vincas Jusas, 2319 Brighton ave. Scranton, Pa.
- Mr. J. Navadas, 71 Pine str. Meriden, Conn.
- Mr. F. Stankus, 957 Jenks Str. Kenosha, Wis.
- Mr. J. Jaroševičia, 1048 Washington Str. Norwood, Mass.
- Mr. P. Valukonis, 261 W. Broadway So. Boston, Mass.
- Mr. John Naujokaitis, 47 Planet Str., Commercial Road, E. London, England.
- Mr. A. Pogožalski, 8024 Savinski Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
- Mr. P. J. Budginas, 4549 S. Hermitage ave., Chicago, Ill.
- Mr. M. Norkūnas, 166 Melrose str., Montello, Mass.
- Mr. B. Acauskas, 86 Lincoln St. Brighton, Mass.
- Mr. Antanas Žurinkas, 488 Gregory St. Bridgeport, Conn.

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirurgas pabaigė daktarystę mokslus Jefferson Medical College su pagarb. Specialistas akių ligose, nosies ir gerklės. Gydo paskmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., metod S. Jardin st. SHENANDOAH, PA.

Vienatinis kojų ligų specialistas

Daktaras J. J. Galeckas gydo visokias kojų ligas, kaip tai: įaugusius ir skaudančius nagus, viltakimus (corns) išskreipimus ir sustingimus tarp nykštis (bunions), sukietėjimus odos, plėkštikiškos (flat-foot), praklausėjusias ir kaitlas kojas, lupinai ir niežėjimų kojų (eczema) ir panalios kojų ligas, kaip prumatinę, įkyj gelius ir tt. Kar pas pašalinę be skausmo.

Patarimas (rods) dykai, o je pata gydymas labai pigus.

Ligonis! teiskreipis kiekto adresu: DR. J. J. GALECKAS, (Dr. J. J. Gillin) 347 Rodney St., Brooklyn, N. Y. Daktary galimas matyti kasdien su valandos ryto iki 8 val. vakaro.

Parsiduoda.

štoras ir buėrnė SU NAMAIS labai geroje vietoje ant Grand ulyžios, Maspeth, čia jau prieš Mount Olivet kapines. Lotas 25 per 100, ant galo yra tvartai arkiams ir vežimams laikyti. Galima pasiklausti Bylos sąliune — čia jau arba pas savininkus: J. G. Krupp, 96 Grand Str., Maspeth, L. I.